

Posudek vedoucího diplomové práce

Název diplomové práce: Cesta k otcovství

Autorka diplomové práce: **Bc. Václav Škvařil**

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Obhajovaná diplomová práce se věnuje problematice reflexe vynořování se otcovské role a identity skrze zkušenost několika otců, kteří se se svou novou životní identitou vypořádávají. Z pohledu volby tématu, komparace psychologických konceptů mužské identity i přesahu do poradenské a terapeutické praxe považují téma za originální, zajímavé a přínosné. Cíle práce diplomant představuje hned v úvodu, jsou prezentovány srozumitelně, realisticky, čtenář je od začátku doprovázen jasnou trajektorií práce.

Teoretická část autora, složená ze dvou větších kapitol, představuje kvalitní obeznámení s tématy, které vhodně ukotvují reflektované téma. První kapitola nahlíží na otcovství jako tranzitivní období, mapuje cestu k otcovství ve významu generativity, v několika fázích, od příprav, po proces stávání se otcem (porod a první rok života dítěte). Druhá kapitola nás provádí podobami identity muže a jejími proměnami včetně na hormonální a neuropsychologické úrovni. Subkapitola věnující se psychologickým a osobnostním korelátům proměny muže v otce představuje stěžejní pilíř pro tvorbu následného empirického cíle autora. Jednotlivé pasáže jsou postaveny na kvalitních základech, oceňuji i bohatý terminologický aparát, autor se opírá o široké spektrum autorů i empirických prací, evidentní je i snaha o komparativní přístup k jednotlivým koncepcím. Teoretická část dobře koresponduje a komunikuje s empirickou částí. Nepostrádám zde žádné významné téma. Z hlediska použití bibliografických zdrojů se jedná o práci, která pracuje s rozsáhlým rejstříkem zdrojů, zahraniční publikace jsou zastoupeny ve vysokém podílu. Citační norma je dodržována v pořádku.

V metodologické pasáži student prokázal, že má v oblasti stanovování výzkumných cílů, ale i prostředků (volba metod sběru dat) dobré vědomostní zázemí. Autor popisuje detailně postup sběru dat, etické konsekvence i odůvodnění volby cílové skupiny a kritérií zařazení do výzkumného vzorku. Cíle, které si autor klade, jsou jednoznačně vyjádřeny a je k nim v textu postupně směřováno. Vzhledem k charakteru empirického zájmu i metodologického nástroje byl zvolen kvalitativní design výzkumu. Autor se během příprav realizace výzkumné sondy rozhodl pro poměrně málo frekventovanou metodu analýzy dat - interpretativní fenomenologickou analýzu (IPA). Jako výzkumný nástroj použil hloubkový polostrukturovaný rozhovor. Vzhledem k empirickému zájmu hodnotím jeho volbu jako velmi vhodnou, s možností hlubšího poznání a interpretace subjektivní zkušenosti cesty mladých mužů k otcovství.

Celkově se výzkumné sondy účastnili 4 mladí otcové, ve věku 25 až 29 let, všichni žijí ve společné domácnosti se svou partnerkou a dítětem ve věku do jednoho roku (konkrétně 4- 10 měsíců v době sběru dat). Student přistupuje k analytické práci vyspěle, čtenáře postupně seznamuje se všemi respondenty formou přehledných a shrnujících medajlonků, poté pokračuje přehledem identifikovaných fenoménů (kategorií) přechodu k otcovství. Tato koncepce nabízí plastický a variabilní obraz o podobách „transformace muže v otce“ i intenzitě prožívání zátěžových situací, hodnocení sebe v roli otce i změn v partnerském životě. Prezentace dat, ale i jejich interpretace působí přesvědčivě, oporu pro jednotlivé subkategorie a jejich vzájemné vztahy nalzáme i v ilustrativních autentických ukázkách z rozhovorů. Čtenář se v textu dobře orientuje, neztrácí kontinuitu.

Část diskuze je zralá, autor dokazuje, že umí své nálezy zasadit do kontextu teoretických koncepcí i srovnatelných empirických zjištění. Na výzkumné otázky autor odpovídá precizně, stanovené cíle práce byly naplněny.

Výslednou práci diplomanta považuji za velmi zdařilou. Doporučuji, aby některé své výsledky autor zpracoval do formy článku pro odborný recenzovaný časopis. Rozsah práce a její struktura odpovídají požadavkům kladeným na diplomovou práci. Z jazykového hlediska je psána akademickou dikcí s kvalitním terminologickým aparátem. Práce obsahuje všechny povinné části

Spolupráce se Václavem byla po celou dobu naší spolupráce bezproblémová, student se ke svému úkolu stavěl vždy zodpovědně, aktivně a samostatně. Pravidelně konzultoval postupy své práce, intenzivně se věnoval rešerši odborné literatury, přicházel se zajímavými reflexemi a nápady, případná doporučení ke změnám provedl flexibilně, ku prospěchu a kvalitativnímu posunu celé práce.

Diplomovou práci Bc. Václava Škvařila doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1, Napadá autora po ukončení sběru dat, jaké další nástroje pro sběr dat by mohl použít? Jak jinak by mohl postavit svůj výzkumný design?
- 2, Jaké momenty spojené s péčí o dítě sytí otcovskou identitu nejvíce?
- 3, Jsou nějaké otázky spojené s přechodem k otcovství, na které autor nenašel ve svých datech odpověď?

V Praze dne 14. 5. 2019

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.